

25.11. 2025, Uudenmaan liiton asiantuntijalausunto eduskunnan hallintovaliokunnalle

U 54/2025 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamistuen vahvistamisesta vuosiksi 2028–2034, ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Schengen-alueen, Euroopan yhdennettyä rajaturvallisuutta ja yhteistä viisumipolitiikkaa koskevan unionin tuen vahvistamisesta vuosiksi 2028–2034 sekä ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisäistä turvallisuutta koskevan unionin tuen vahvistamisesta vuosiksi 2028–2034

Nykyisellä ohjelmakaudella 2021–2027 turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto ovat erillisiä rahastoja, mutta tulevalla ohjelmakaudella 2028–2034 ne esitetään sisällytettäväksi osaksi niin kutsuttua kumppanuusrahastoa. Sisäasioita koskevat asetusehdotukset täydentävät kumppanuusrahastoa koskevaa asetusehdotusta. Komissio näkee, että muuttoliike on eurooppalainen haaste, johon on vastattava eurooppalaisella ratkaisulla.

Osana EU:n monivuotista komission rahoituskehys ehdotusta (MFF) vuosille komissio on antanut kolme asetusehdotusta:

- 1) ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamistuen vahvistamisesta vuosiksi 2028–2034, COM(2025) 540 final (jatkossa AMI-ehdotus);
- 2) ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Schengen-alueen, Euroopan yhdennettyä rajaturvallisuutta ja yhteistä viisumipolitiikkaa koskevan unionin tuen vahvistamisesta vuosiksi 2028–2034, COM(2025) 541 final (BMV-ehdotus);
- 3) ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisäistä turvallisuutta koskevan unionin tuen vahvistamisesta vuosiksi 2028–2034, COM(2025) 542 final (IS-ehdotus).

Uudenmaan liitto kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston U-kirjelmästä liittyen komission esitykseen, ja kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin:

1. Uudenmaan liitto yhtyy valtioneuvoston näkemykseen siitä, että edellä mainitut asetusehdotukset ovat kiinteässä yhteydessä toisiinsa ja siksi niitä tulisi tarkastella yhtenä kokonaisuutena. Tämän vuoksi on perusteltua antaa kaikki edellä tarkoitetut sisäasioiden alan asetusehdotukset samassa valtioneuvoston U-kirjelmässä.

2. Komission ehdotuksen mukaisesti unionin tuella edistettäisiin muuttovirtojen ja turvapaikka-asioiden tehokasta hallinnointia muun muassa myöntämällä tukea muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen täytäntöönpanoa, vahvistamista ja kehittämistä varten sekä siirtymään joutuneille henkilöille joukottaisen maahantulon tilanteissa tarkoitetun tilapäisen suojelun järjestelmää varten. **Uudenmaan liitto painottaa mahdollisuutta unionin tukeen tilapäisen suojelun järjestelmän kehittämistä varten.** Ukrainan pakolaisen laajamittainen maahantulo kohdistui voimakkaasti Uudellemaalle sekä tulijoiden saapumisvaiheessa että heidän asettautuessaan maakunnan alueelle. Ilman ennakolta luotua järjestelmää tilanteen hallinta oli erittäin haastavaa. Ratkaisevaksi osoittautui hyvä yhteistyö kuntien kanssa, jolle tulisi antaa erityinen merkitys tulevassa järjestelmässä, koska kaikki tulijat asettuvat jonkin kunnan alueelle. Näköpiirissä ei ole tilannetta, jossa globaali ympäristö olisi niin rauhallinen, ettei tilapäisen suojelun järjestelmän luomiselle olisi vastaisuudessa tarvetta.
3. Uudenmaan liitto korostaa AMI-asetuksen tavoitteen 4. tärkeyttä. Se korostaa jäsenvaltioihin suuntautuvan laillisen muuttoliikkeen vahvistamista ja kehittämistä sekä kolmansien maiden kansalaisten tehokasta kotouttamista ja sosiaalisen osallistamisen edistämistä asettautumisen varhaisessa vaiheessa. Asia on Uudenmaan näkökulmasta erittäin tärkeä, sillä maahanmuuttajien osuus koko maakunnan väestöstä on suuri ja painottuu erityisesti Helsinkiin, Espooseen ja Vantaalle. Ulkorajat ylittävän maahanmuuton lisäksi myös ulkomaalaisten maan sisäinen muutto Uudellemaalle on voimakasta. **Maahanmuuttajien onnistunut kotouttaminen Uudellamaalla on koko Suomen kannalta ensiarvioisen tärkeää.**
4. Uudenmaan liitto tukee valtioneuvoston näkemystä painottaen tarvetta varmistaa asettautumisvaiheessa tapahtuvien kotouttamistoimien tehokkuus sekä päällekkäisyyksien välttäminen eri rahoitusvälineiden kesken.

Päiväys 26.11.2026

Allekirjoitus

Eero Venäläinen
Aluekehitysjohtaja

Tero Suursalmi
Lakimies